

KALKINMA AJANLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YATIRIMCI SÖZLÜĞÜ

KALKINMA AJANLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YATIRIMCI SÖZLÜĞÜ

Bu belge, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Belge No	: -
Revizyon No	: -
Revizyon Tarihi	: -
ISBN	: 978-605-7679-03-1
Yayın Tarihi	: 2020
Hazırlayanlar	: Ahmet ŞİMŞEK (Kalkınma Ajansları Koordinasyon Dairesi Başkanı) Ahmet TAMER (Sanayi ve Teknoloji Uzmanı) Ahmet ALICI (Sanayi ve Teknoloji Uzman Yardımcısı) Özge Neşe GÖKTAŞ (Sanayi ve Teknoloji Uzman Yardımcısı) Muhammed Ali OFLAZ (Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri) Kutlu ESER (Kütahya Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü) Mesut ÖZCAN (Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü) Berkol ALEVLİ (Sinop Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü) İsa TELİMEN (Bingöl Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü) Yunus ÇOLAK (Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü) Serhat TAŞDEMİR (Niğde Yatırım Destek Ofisi Uzmanı) Burak AYDOĞDU (Amasya Yatırım Destek Ofisi Uzmanı) Mehmet SERT (Muğla Yatırım Destek Ofisi Uzmanı)
Tasarım	: Sinan KACIR Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Bu belgenin her türlü yayın hakkı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'ne aittir.

ÖNSÖZ

Özel sektör yatırımları, ülke kalkınmasında önemli bir yer tutmaktadır. Zira yatırımlar; milli gelirin yükseltilmesi, üretim ve istihdamın artırılması, ihracatın geliştirilmesi, teknolojik bilgi birikiminin ve vergi gelirlerinin yükseltilmesi, ekonominin canlandırılması ve piyasaların geliştirilmesi gibi pek çok açıdan bulunduğu bölge ve ülkeye önemli getiriler sağlamaktadır. Bu nedenledir ki, hemen her ülkede özel sektör yatırımlarını teşvik etmeye yönelik çeşitli politika ve araçlar uygulanmakta, hatta bu konuda ülkeler ve bölgeler arasında kıyasıya bir rekabet bulunmaktadır. Yatırımları artırmaya yönelik politika ve araçların en önemlisi ise şüphesiz devlet destekleridir.

Devlet destekleri; danışmanlık ve fizibilite, yatırım yeri, yatırım ve işletme sermayesi, makine ekipman temini gibi konularda, işletmeler lehine çeşitli imkanlar (karşılıksız yardım/hibe desteği, faiz ve faizsiz kredi desteği, vergi avantajları, aynı destekler, kamu alım garantileri vs.) sağlamak suretiyle, işletmelerin yatırım sürecinin her aşamasında yükünü hafifletmek ve böylece yatırım sürecini kolaylaştırmak amacı taşır. Ayrıca devlet destekleri, faaliyetlerin kayıt altına alınması ve bir plana bağlı olarak çalışma alışkanlığının kazanılması konusunda işletmelerin kurumsallaşmasına da hizmet eder. Nitekim ülkemizde pek çok kurum ve kuruluş tarafından yatırımlara yönelik çeşitli destekler sunulmaktadır.

Gerek yatırım süreci gerekse devlet desteklerinin sağlanması bakımından, ilk bakışta anlaşılması kolay olmayan, muğlak ve teknik bilgi gerektiren pek çok terim ve kavram kullanılmaktadır. Bu durum, zaman zaman kavramların anlaşılmasına veya yanlış anlaşılmasına neden olmakta, bu konularda daha önce hiç tecrübesi olmayan veya teknik bilgi birikimi bulunmayan bireyler açısından büyük bir sorun oluşturmaktadır.

Bu sorunu ortadan kaldırmak amacıyla, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, kalkınma ajanslarına bağlı olarak illerde kurulan ve illerinin yatırım ortamını geliştirmeye yönelik pek çok faaliyet icra eden Yatırım Destek Ofislerinden müteşekkil bir çalışma grubu marifetiyle, İşbu Yatırımlar ve Devlet Destekleri Sözlüğü hazırlanmış ve yatırımlar ve devlet destekleri konusunda uygulamada en çok kullanılan terim ve kavramlardan bazıları açıklanmıştır. Bu çalışma yapılırken, söz konusu terim ve kavramların herkesin anlayabileceği şekilde basit, öz, açık ve anlaşılır olmasına özellikle dikkat ve özen gösterilmiştir. Bu çalışmanın yatırımlar ve devlet destekleri konularıyla ilgilenen tüm paydaşların bu süreçlerdeki iş ve işlemlerini kolaylaştırması umulmaktadır.

Barış YENİCERİ
Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **V**

A **1**

ABİGEM

Akreditasyon

Alım Heyeti

Alt Yüklenici

Amortisman

Ar-Ge

Aracı Kurum

Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfı (AKKS)

Arazi Tevhidi

ARDEB

Atık Bertaraf

Avan Proje

Avrupa Yatırım Bankası

Aynı Katkı

B..... **3**

B2B

B2C

B2G

Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu

Bağlantı ve Sistem Kullanma Anlaşması

Basit Faiz

Başabaş Noktası

Bedelsiz İhracat

Benchmarking

Bilanço

Bileşik Faiz

Biyokütle

Bölge Kalkınma İdaresi

Bölgesel Teşvik Uygulamaları

Brownfield Investment

Bütçe

CÇ.....5

C2C

Cari Oran

Cazibe Merkezi Programı (CMP)

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP)

CE Belgesi

CIF

Ciro

Coğrafi İşaret

CRM (Müşteri İlişkileri Yönetimi)

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi

Çalışma İzni

ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi)

Çevre (İzin) Lisansı

Çevre Düzeni Planı

Çıktı

Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)

D.....8

Dâhilde İşleme Rejimi

DASK

Değişken Gider

Dış Ticaret

Dış Ticaret Hacmi

Doğrudan Yabancı Yatırım

Dönen Varlıklar

Döviz Kredisi

Döviz Endekli Kredi

Due Diligence

Duran Varlıklar

Düşük Teknolojili Yatırım

E..... 10

E-İhracat

E-Ticaret

E-TUYS

Ekosistem

Emlak Vergisi Muafiyeti

Emsal Değer

Endüstri Bölgesi

Endüstriyel Simbiyoz

Entegre Hayvancılık Yatırımı

Esenlik (Wellness) Yatırımı

Eş Finansman

Etki

Eximbank

F..... 12

Faiz veya Kâr Payı Desteği

Faizsiz Kredi Desteği

Faktoring

Faydalı Model

Fikri Mülkiyet Hakları

Finansal Kiralama (Leasing)

Fizibilite Desteği Programı

Fizibilite Raporu

FOB

Fonlama (Kaynak Yaratma)

G..... 14

Gayri Sıhhi Müessese

Gelir Tablosu

Gelir Vergisi Stopajı Desteği

Genel Teşvik Uygulamaları

Gerçek Kişi

Geri Dönüşüm

Geri Kazanım
GES
Girdi
Girişim (Risk) Sermayesi
Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Girişimci
Girişimci Bilgi Sistemi (GBS)
Greenfield Investment
Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) Kodu
Güdümlü Proje Desteği
Gümrük Beyannamesi
Gümrük Vergisi Muafiyeti

H 16

Haciz
Halka Arz
Hariçte İşleme Rejimi
Hedef Pazar Analizi
HES
Hızlandırıcı Programı
Hibe Desteği
HİSER Destek Programı

İ 17

IPA
IPARD
ISIC Kodu
İslah Organize Sanayi Bölgesi
İfraz
İhracat
İhracat Destek Ofisi
İhracatçı Birliği
İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
İl Yatırım Ortamı Raporu
İmar Planı
İmza Sirküleri

İnovasyon
İntifa Hakkı
İpotek
İrtifak Hakkı
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması
İş Planı
İş Yapma Kolaylığı Endeksi
İŞGEM
İŞKUR
İşletme Koşluğu
İşletme Kredisi
İşletme Sermayesi
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı
İtfa
İthal İkame
İthal Makine ve Teçhizat Listesi
İthalat
İthalat Rejimi Kararı
İyi Tarım Uygulamaları

K **20**

Kadastro
Kaldıraç Oranı
Kalkınma Ajansı
Kalkınma Yatırım Bankası
Kalkınma Planı
Kamu Alım Garantisi
Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği (KÜSİ)
Kamu Yararı Kararı
Kamulaştırma
Kapasite Kullanım Oranı
Kapasite Raporu
Karma Organize Sanayi Bölgesi
KAYS

KDV İadesi	
KDV İstisnası	
Kefalet Kooperatifi	
Kefil	
Kitlesel Fonlama	
KGF	
Kaynak Kullanım Destekleme Fonu (KKDF)	
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP)	
Know – How	
KOBİ	
KOBİ Beyannamesi	
KOBİ Gelişim Destek Programı (KOBİGEL)	
Komple Yeni Yatırım	
Konkordato	
Kooperatif	
KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı)	
Kredi	
Kredibilite	
Kuluçka Merkezi	
Kur Farkı	
Kurumlar Vergisi	
Kurumsallaşma	
Küçük Sanayi Sitesi (Sanayi Sitesi)	
Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB)	
Kümelenme	
Kümelenme Destek Programı	
L	25
Likidite	
Lisanslı Depoculuk	
Lobicilik	
M	26
Maden İstihraç Yatırımı	
Maden İşleme Yatırımı	
Mahrece İade	

Mahreç İşareti

Mali Destek Programı

Mali Tablolar

Marka Tescil

Markalaşma

Melek Yatırımcı

Menkul Kıymet

Menşe

Mentörlük

Mevduat

Mikro İşletme

Mikrokredi

Model Fabrika

Modernizasyon Yatırımı

Mortgage

Muhtasar Beyanname

Mücevvir Alan

Mükellef

N..... **29**

NACE Kodu

Nakit Akım Tablosu

Nazım İmar Planı

Net Bugünkü Değer

Net Satış Hasılatı

NUTS

OÖ..... **31**

Oda Kayıt Belgesi

OEM (Orijinal Ekipman Üreticisi)

Organik Tarım

Organize Sanayi Bölgesi (OSB)

Orta-Düşük Teknolojili Yatırım

Orta-Yüksek Teknolojili Yatırım

OSB Parsel Tahsis Sözleşmesi
Oturum İzni
Ön Proje
Öncelikli Sektör Yatırımları
Öncelikli Ürün Listesi
Özel Organize Sanayi Bölgesi
Özkaynak (Özsermaye)

P..... 34

Parsel
Patent
Paydaş
Pazar Giriş Desteği
Pazar Payı
PCM (Project Cycle Management)
Performans Göstergesi
Portföy
Portföy Yönetim Şirketi
Proje
Proje Bazlı Teşvik Sistemi (Süper Teşvik)
Proje Teklif Çağrısı

R..... 36

Rayiç Bedel
Re-Export
Rekabetçi Sektörler Programı
RES
Risk Analizi
Risk Yönetimi

S..... 37

Sabit Gider
Sabit Yatırım Tutarı
Sanayi Odası
Sanayi Sicil Belgesi
Sektörel Dış Ticaret Şirketi
Serbest Bölge

Sermaye
Sıhhi Müessese
Sınai Mülkiyet
Sigorta Piri Desteği
Sigorta Piri İşveren Hissesi Desteği
SPK (Sermaye Piyasası Kurulu)
Sonuç
Sosyal Girişim
Sosyal İnovasyon
Sosyal Sermaye
Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi
Start-up
Stratejik Ürün
Stratejik Yatırım
Sürdürülebilirlik
SWOT Analizi

T..... 40

Tamamlama Vizesi
Tapu Senedi
Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB)
Tasarım
Tek Durak Ofis
Tek Hat Şeması
Tek Pencere Sistemi
TEKMER
Teknik Destek Programı
Tekno Yatırım Destek Programı
Teknokent
Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP)
Teknoloji Transfer Ofisi (TTO)
Teminat
Temlik

Tevsi Yatırım	
TEYDEB	
Ticaret Borsası	
Ticaret Odası	
Ticaret Sicil Belgesi	
TİM	
TKDK	
TOBB	
Toprak Koruma Kurulu	
TOSHİ Öncelikli Ürün Listesi	
TSE	
Turquality Programı	
TÜBİTAK	
TÜİK	
Türk Patent ve Marka Kurumu	
Tüzel kişi	
UÜ	45
Ur-Ge Destek Programı	
US-97 Kodu	
Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Programı	
Üretim Akış şeması	
Ürün şeşitlendirme	
V	46
Vade	
Varlık Fonu	
Vergi İndirim Oranı	
Vergi İndirimi Desteği	
Vergi Levhası	
Vergi Matrahı	
Vergi Muafiyeti	
Verimlilik	
Y	48
Yabancı/Dış Sermaye Kaynağı	
Yalın Üretim	

Yapı Denetim İndirimi

Yapı Kullanma İzin Belgesi (İskan Belgesi)

Yapı Ruhsatı

Yatırım

Yatırım Danışmanlığı

Yatırım Destek Ofisi (YDO)

Yatırım Fonları

Yatırım Kredisi

Yatırım Ortaklığı

Yatırım Tamamlama Ekspertizi

Yatırım Tamamlama Vizesi

Yatırım Teşvik Belgesi (YTB)

Yatırım Teşvik Sistemi

Yatırım Yeri Tahsisi

Yatırıma Katkı Oranı

Yatırıma Katkı Tutarı

Yatırımcı

Yatırımdan Çıkış

Yatırımın Ekonomik Analizi

Yatırımın Finansal Analizi

Yatırımın Geri Dönüş Süresi

Yatırımın İç Verimlilik Oranı

Yatırımın Teknik Analizi

Yeminli Mali Müşavir Raporu

Yenilenebilir Enerji

Yerli Makine ve Teçhizat Listesi

YOİKK

Yola Terk

Yüklenici

Yüksek Teknolojili Yatırım

Z **53**

Zeyilname

TERİM

TANIM

ABİGEM	Avrupa Birliği Türkiye İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM), KOBİ'lere ihtiyaç duydukları alanda eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunan, TOBB öncülüğünde ilgili Ticaret ve/veya Sanayi Odalarının ortaklığında kurulmuş Anonim Şirket statüsünde faaliyet gösteren kuruluşlardır.
Akreditasyon	Akreditasyon uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilen çalışmaların ve dolayısıyla bu çalışmalar sonucunda düzenledikleri uygunluk teyit belgelerinin güvenilirliğini ve geçerliliğini desteklemek amacıyla oluşturulmuş bir kalite altyapısıdır.
Alım Heyeti	İhracatı artırmaya yönelik olarak Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde İhracatçı birlikleri ve/veya organizatör kuruluş işbirliğinde mal veya hizmet alması için ülkeye getirilen kurum ve kuruluş temsilcileri, medya mensupları, üretici ve ithalatçılardan oluşan heyettir.
Alt Yüklenici	Sözleşmeye bağlanmış işin bir kısmını yüklenici adına ve ona bağlı olarak gerçekleştiren kişi veya Őirkettir.
Amortisman	Bir işletme üzerine kayıtlı bina, makine parkı ve demir-başlar gibi duran varlıkların aşınma, yıpranma ve eskime sonucu oluşan değer kaybıdır.
Ar-Ge	Kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütölen yaratıcı çalışmaları, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, ıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetlerlerdir.

TERİM	TANIM
Aracı Kurum	Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak üzere, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından aracılık yetkisi verilmiş anonim ortaklıklardır.
Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfı (AKKS)	Mevcut bir arazinin toprak özellikleri incelenerek hangi kullanım alanlarına (işlemeli tarım, müdahale gerektiren tarım, mera ve orman vb.) uygun olduğunu ortaya koyan sekiz sınıftan oluşan sınıflandırmadır.
Arazi Tevhidi	Parsellerin birleştirilmesine yönelik yapılan imar işlemidir.
ARDEB	Araştırma Destek Programları Başkanlığı; üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör tarafından önerilen araştırma projelerine destek veren TÜBİTAK'a bağlı birimdir.
Atık Bertaraf	Katı, sıvı ve gaz atıkların düzenli ve sürekli depolanması, yakılarak ortadan kaldırılması, geri kazanım üzere ürün ve enerjiye dönüştürülmesidir.
Avan Proje	Esas proje hakkında fikir veren, uygulama projesinden önce hazırlanan taslak niteliğindeki projedir.
Avrupa Yatırım Bankası	Birliğin hedeflerini gerçekleştirmesine yardımcı olacak yatırımların finanse edilmesi amacıyla kurulan Avrupa Birliğinin finans kurumudur.
Aynı Katkı	Bir projede proje sahibi ve/veya ortakları tarafından projenin belirli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik arazi, mal, malzeme, iş gücü, makine ve ekipman olarak sunulan katkıdır.

TERİM

TANIM

B2B	Açılımı Business to Business (işletmeden işletmeye) olan bu terim işletmelerin birbirleriyle doğrudan yapmış oldukları her türlü ticari faaliyeti ifade etmektedir.
B2C	Açılımı Business to Consumer (işletmeden tüketiciye) olan bu terim işletmelerin doğrudan tüketiciler ile yapmış oldukları her türlü ticari faaliyeti ifade etmektedir.
B2G	Açılımı Business to Government (işletmeden devlet kurumlarına) olan bu terim işletmelerin doğrudan devlet kurumları ile yapmış oldukları her türlü ticari faaliyeti ifade etmektedir.
Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu	Yenilenebilir enerji yatırımlarının üretim ve bağlantı başvurularında değerlendirme sonucu olumlu bulunan yatırımlara ilgili dağıtım şirketi tarafından verilen, teşvik belgesi müracaatlarında da istenen destekleyici belgedir.
Bağlantı ve Sistem Kullanma Anlaşması	Yenilenebilir enerji yatırımlarında üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için dağıtım şirketi ile imzalanan, teşvik belgesi müracaatlarında da istenen destekleyici belgedir.
Basit Faiz	Sadece ana para üzerinden hesaplanan faiz oranıdır. "Faiz Tutarı= Anapara*Faiz Oranı*Vade" formülü ile hesaplanır.
Başabaş Noktası	Bir firmada kara geçiş noktasındaki üretim ve satış miktarını ifade etmektedir.
Bedelsiz İhracat	Karşılığında ülkeye herhangi bir bedel getirilmeksizin yurt dışına mal gönderilmesidir.

TERİM	TANIM
Benchmarking	Bir işletmenin rekabet gücünü yükseltmek amacıyla rekabet gücü yüksek diğer işletmelerin iş yapma tekniklerini incelemesi, kendi teknikleri ile kıyaslaması ve bu kıyaslamadan elde ettiği bilgileri kendi işletmesinde uygulamadır.
Bilanço	Bir işletmenin belli bir tarihteki varlıklarını ve bu varlıkların sağlandığı kaynakları (borç ve öz kaynaklar) gösteren mali tablodur.
Bileşik Faiz	Bir yatırımcının bankada bulunan ana parasına gelen faiz tutarının, ana paraya eklenmesinin ardından elde edilen toplam tutar üzerinden uygulanan faizdir.
Biyokütle	Bitkisel veya hayvansal organizmaların belirli bir zamanda sahip olduğu kütle olarak tanımlanan yenilenebilir enerji kaynağıdır.
Bölge Kalkınma İdaresi	Sorumlu oldukları bölgenin kalkındırılması, rekabet gücünün artırılması ve gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik faaliyet gösteren tüzel kişiliğe sahip kurumsal yapılardır. Ülkemizde Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi, Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Bölge Kalkınma İdaresi, Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi ve Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresi olmak üzere 4 Bölge Kalkınma İdaresi bulunmaktadır.
Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerine göre 6 farklı bölgede yer alan iller için belirlenmiş şartlarda ve sektörlerde yatırım yapılması durumunda KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Faiz veya Kar Payı Desteği, Gelir Vergisi Stopajı Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Yatırım Yeri Tahsisi destek unsurlarının sunulduğu teşvik uygulamasıdır.
Brownfield Investment	Kahverengi Alan (boz alan) yatırımları, mevcut durumda faal olan bir tesis ya da firmayı satın alma veya kiralama biçiminde gerçekleşen bir doğrudan yabancı sermaye yatırım türüdür.
Bütçe	Belirli bir dönem için elde edilecek gelirlerle yapılması planlanan giderleri gösteren bir tahmin cetvelidir.

TERİM

TANIM

C2C	İngilizcesi "Consumer to Consumer" Türkçe'si "Tüketiciden tüketiciye" olan, tüketiciden tüketiciye internet üzerinden yapılan bir ticaret (e-ticaret) modelidir.
Cari Oran	İşletmenin bir yıl veya daha kısa sürede nakde çevirebileceği varlıklarının (dönen varlıklar), vadesi bir yıldan kısa olan borçlarına oranıdır.
Cazibe Merkezi Programı (CMP)	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen bir destek mekanizmasıdır. CMP kapsamında yer alan iller Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli, Van'dır. CMP kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar ilgili Komite tarafından uygun bulunması halinde; enerji desteği ile 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında sağlanan destek unsurlarından 6 ncı bölge şartlarında, 6 ncı bölgede uygulanan oran ve sürelerle yararlanır.
Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP)	Ülke genelinde daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilmesi amacıyla Adana, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Hatay, Malatya, Mardin, Mersin, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Trabzon ve Van illerinde uygulanan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın destek programıdır.

TERİM	TANIM
CE Belgesi	Avrupa Birliğinin yeni yaklaşım direktifleri kapsamında uyulması mecburi olan ürünlere verilen, Avrupa Topluluğu içinde satılan ürünlerin asgari güvenlik, sağlık ve çevre koruma gereklerine göre denetlendiğini gösteren belgedir.
CIF	İngilizce açılımı “Cost Insurance and Freight” olan kısaltma; mal bedeli, sigorta ve navlun masraflarının satıcı tarafından üstlenilmiş olduğu teslim şeklini ifade etmektedir.
Ciro	Bir işletmenin gider ve maliyetleri düşürülmeden belirli bir süre içerisinde elde ettiği kazançtır.
Coğrafi İşaret	Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla kökeninin bulunduğu bir yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir.
CRM (Müşteri İlişkileri Yönetimi)	Firmaların var olan veya potansiyel müşterileri ile kurdukları ilişkiyi en verimli, en etkin ve sonuçta en karlı hale getirmek için kullandıkları yöntemler bütünüdür.
Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi	Türkiye'nin sunduğu yatırım fırsatlarını küresel iş dünyasına tanıtmaya ve yatırımcılara Türkiye'ye yapacakları yatırımın her aşamasında destek verme görevini üstlenmiş resmi kuruluştur. Doğrudan Cumhurbaşkanına bağlı olarak faaliyet gösteren Yatırım Ofisi, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını hızlandıracak yatırımları teşvik etmeyle görevli kurumdur.
Çalışma İzni	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca resmî bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancılarla Türkiye'de çalışma ve ikamet hakkı veren izin belgesidir.
ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi)	Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalar bütünüdür.

TERİM**TANIM**

Çevre (İzin) Lisansı	Tehlikeli Atık, Tehlikesiz Atık, Atık Yağ, Bitkisel Atık Yağ, Atık Pil ve Akümülatör, Ömrünü Tamamlamış Lastik, Ambalaj Atığı Geri Kazanımı, Atık Yakma ve Birlikte Yakma, İleri Termal İşlem Tesisleri (Piröliz, Gazlaştırma), Düzenli Depolama, Atık Ara Depolama, Tıbbi Atık Sterilizasyon, Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma, Gemi Geri Dönüşümü, Atıktan Türetilmiş Yakıt (ATY) Hazırlama, Tanker Temizleme, Hurda Metal/ ÖTA (Ömrünü Tamamlamış Araç) İşleme, ÖTA Geçici Depolama, Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme, Atık Kabul, PCB (Poliklorlu Bifenil) Arındırma lisans konuları ile ilgili iş ve işlemlere ilişkin teknik yeterlidir.
Çevre Düzeni Planı	Varsa mekânsal strateji planlarının hedef ve stratejilerine uygun olarak yerleşim, gelişme alanları ve sektörlerle ilişkin alt ölçek planlarını yönlendiren genel arazi kullanım kararları çerçevesinde ilke ve kriterleri belirleyen, bölge, havza veya il bütününde hazırlanan, plan hükümleri ve raporuyla bir bütün olan plandır.
Çıktı	Projenin tamamlanma anında tespit edilebilen ve somut göstergelerle ifade edilebilen oluşumlardır.
Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)	Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanıdır.

TERİM

TANIM

Dâhilde İşleme Rejimi	İhrac yapmak şartı ile üretimde kullanılacak ve ithal edilmesi gereken hammadde yada girdilere gümrük muafiyeti getiren bir teşvik sistemidir.
DASK	Deprem ve deprem sonucu meydana gelen yangın, infilak, tsunami ve yer kaymasının doğrudan neden olacağı maddi zararları, poliçede belirtilmiş limitler dahilinde nakit olarak karşılayan Zorunlu Deprem Sigortasıdır.
Değişken Gider	Belirli bir hesap döneminde, üretim hacmine göre değişen (artan veya azalan) giderlerdir.
Dış Ticaret	Bir devletin yabancı devletlerle gerçekleştirmiş olduğu ithalat ve ihracatın toplamıdır.
Dış Ticaret Hacmi	Bir ülkenin başka ülkelerle yaptığı ithalat ve ihracat rakamlarının toplamıdır.
Doğrudan Yabancı Yatırım	Bir ülke sınırları dışındaki yatırımcıların ilgili ülkeye yaptıkları yatırımlardır.
Dönen Varlıklar	İşletmenin bir yıl veya daha kısa sürede nakde çevrilebilecek varlıklarıdır.
Döviz Kredisi	İhracat veya ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunan firmalara, ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi koşulu ile kullanılan bir kredi türüdür.
Döviz Endeksli Kredi	Bir firmanın kullanacağı kredinin belirli bir döviz cinsine endekslenerek kullanılmasıdır.

TERİM	TANIM
Due Diligence	Due Diligence (Durum tespiti) bir yatırım kararının verilebilmesi için mali, hukuksal ve idari tüm gerekli bilgilerin yer aldığı, şirketin mevcut durumunu gösterip geleceği hakkında en doğru öngörülerin yapılmasına imkan veren analizdir.
Duran Varlıklar	Bir yıldan kısa süre içinde nakde çevrilme niteliği taşımayan işletme varlıklarıdır.
Düşük Teknolojili Yatırım	OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), imalat sanayi alt sektörlerini araştırma geliştirme yoğunluklarına göre yüksek, orta ve düşük teknoloji sektörleri olarak belirlemiş olup, gıda, tekstil, giyim, orman ürünleri, kâğıt ürünleri, petrol ve kömür türevleri, çimento-kil, demir çelik, metal eşya vb. sektörlerinde yapılan yatırımları Düşük Teknolojili Yatırımlar olarak tanımlamıştır.

TERİM	TANIM
E-İhracat	E-Ticaret/Online (çevrimiçi) satış kanalı üzerinden alınan yurt dışı adresli siparişi, bireysel müşteri adına (KDV'siz) fatura düzenleyip, Mikro İhracat olarak çıkışının gerçekleştirilmesidir.
E-Ticaret	Ticaretin dijital ortamda online olarak yapılmasıdır.
E-TUYS	Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen yatırım teşvik belgesine ilişkin iş ve işlemlerin yürütüldüğü web tabanlı bir uygulamadır.
Ekosistem	Belirli bir mekanı, sektörü veya temayı paylaşan; birbiri ile ilişkili grupların iş fikirlerini destekleyici ve kolaylaştırıcı unsurları bir araya getirdiği ortamı ifade etmektedir.
Emlak Vergisi Muafiyeti	1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunuyla belirlenmiş olan bina ve/veya arazilerin emlak vergilerinden muaf olma durumudur.
Emsal Değer	Gerçek değeri belli olmayan bir mal veya hizmetin değerini belirlemek üzere, benzer mal ve hizmetlerden faydalanılarak elde edilen değeri ifade eder.
Endüstri Bölgesi	Ülke ekonomisini uluslararası rekabet edebilir bir yapıya kavuşturmak, teknoloji transferini sağlamak, üretim ve istihdamı artırmak, yabancı sermaye girişini hızlandırmak ve özellikle üretim maliyetleri açısından büyük ölçekli yatırımlar için uygun sanayi alanı oluşturmak üzere kurulan üretim bölgeleridir.
Endüstriyel Simbiyoz	Bir işletmenin atığının, diğer bir işletmenin girdisi olması-na dayanan yenilikçi işbirliği modelidir.

TERİM	TANIM
Entegre Hayvancılık Yatırımı	Yetiştiriciliğin yanında süt mamulleri üretimi, et mamulleri üretimi, kesimhane, soğuk hava deposu ve yem ünitesi yatırımlarını da içeren hayvancılık yatırımlardır.
Esenlik (Wellness) Yatırımı	Orta yaşlara gelmiş, yaşlanmaktan ve hastalanmaktan kendisini korumak isteyen varlıklı kişilerin daha sağlıklı, daha kaliteli yaşam arayışlarına yönelik yapılan yatırımlardır.
Eş Finansman	Desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, hibe faydalanıcısı tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkıdır.
Etki	Projenin tamamlanmasını müteakip genellikle 3-5 sene içerisinde meydana gelen, olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerdir.
Eximbank	Ülkemizde ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarette paylarının artırılması, girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçılar ve yurtdışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence sağlanması, yurtdışında yapılacak yatırımlar ile ihracat amacına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesi vizyonu ile kurulan Kamu Bankasıdır.

TERİM

TANIM

Faiz veya Kâr Payı Desteği	İlgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek faiz veya kâr payı giderlerinin bir kısmının ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca karşılanmasını öngören mali destektir.
Faizsiz Kredi Desteği	İlgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek faiz veya kâr payı giderlerinin tamamının ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca karşılanmasını öngören mali destektir.
Factoring	Firmaların mal ve hizmet satışlarından doğan vadeli alacaklarını bu alanda yetkilendirilmiş finansman şirketlerine daha düşük bir meblağ ile devretmesidir.
Faydalı Model	Sanayide uygulanabilen buluşların sahiplerine ürün üretme ve pazarlama hakkı tanıyan sınai mülkiyet hakkıdır.
Fikri Mülkiyet Hakları	İnsan düşüncesinin ortaya çıkarttığı yenilikçi fikir ürünleriyle ilgili verilen haklardır. Patent, marka, tasarım ve coğrafi işaretleri içeren sınai haklar ile edebiyat ve sanat eserleri, bilgisayar programları ve müzik eserlerini içeren telif haklarını kapsar.
Finansal Kiralama (Leasing)	Bir yatırım malının mülkiyeti mal sahibi şirkette kalacak şekilde, belirlenen kiralar karşılığında kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve sözleşmede belirtilen süre sonunda mülkiyetinin kiracıya geçmesini sağlayan bir finansman yöntemidir.
Fizibilite Desteği Programı	Kalkınma Ajansları tarafından uygulanan, bölge önceliklerine göre konu ve kapsamı belirlenen projelerin fizibilite çalışmalarına sağlanan desteklerdir.

TERİM	TANIM
Fizibilite Raporu	Yapılması planlanan bir yatırımın yapılabilir olup olmadığını sektörel, teknik ve finansal açıdan değerlendiren dokümandır.
FOB	İngilizcesi Free On Board olan kısaltma, ihracatçının sorumluluğunun mallarının geminin küpeştesine teslim edilmesi ile sona eren teslim şeklidir.
Fonlama (Kaynak Yaratma)	Şirketlerin öz kaynaklarını kullanarak kaynak sağlama metodudur.

TERİM

TANIM

Gayri Sıhhi Müessese	Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden zarar verme ya da doğal kaynakları kirletme riski olan işyerleri olarak tanımlanmaktadır.
Gelir Tablosu	İşletmenin belirli bir dönemde elde ettiği tüm gelirler ile bu gelirlerin elde edilmesi için katlandığı giderleri ve bunların sonucunda oluşan kar veya zararı gösteren mali tablodur.
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	Bölgesel Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında düzenlenen yatırım teşvik belgeli yatırımlara sağlanan ve ilave istihdam için işveren tarafından ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının belli oranlarda ve belli bir süreyle terkin edilmesidir.
Genel Teşvik Uygulamaları	Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında, bölgesel, öncelikli veya büyük ölçekli yatırımlar kapsamına girmeyen yatırımların, minimum yatırım tutarını sağlamak koşuluyla yararlanabileceği teşviklerdir.
Gerçek Kişi	Tam doğmak ve sağ olmak şartı ile kişinin anne karnından ölümüne kadar olan süreyi hukuken tanımlayan terimdir.
Geri Dönüşüm	Yeniden değerlendirilme imkânı olan atıkların çeşitli fiziksel ve/veya kimyasal işlemlerden geçirildikten sonra ikincil bir hammaddeye dönüştürülerek tekrar üretim sürecine dâhil edilmesidir.
Geri Kazanım	Kullanım dışı kalan geri dönüştürülebilir atık malzemelerin çeşitli geri dönüşüm yöntemleri ile hammadde olarak tekrar imalat süreçlerine kazandırılmasıdır.
GES	Güneş Enerji Santralinin kısaltması olup, güneşten gelen enerjiyi elektrik enerjisine çeviren sistemlerdir.

TERİM	TANIM
Girdi	Proje faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan ve proje faaliyetlerinde kullanılan aynı ve mali kaynaklardır.
Girişim (Risk) Sermayesi	Yüksek büyüme potansiyeline sahip olan küçük veya erken aşamada ortaya çıkan firmalara, başka firmalar veya fonlar tarafından sağlanan bir finansman şeklidir.
Girişim Sermayesi Yatırım Fonu	Büyüme potansiyeli yüksek orta ölçekli işletmelerin teknoloji ve inovasyon odaklı girişimlerine yatırım yapan, nitelikli yatırımcıların ortaklıklarıyla kurulan sermaye oluşumudur.
Girişimci	Herhangi bir alanda iş fırsatları görüp olası riskleri alarak o işe atılan ve işin devamlılığını sağlayan kişi veya kişilerdir.
Girişimci Bilgi Sistemi (GBS)	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ait Ticaret Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, TÜBİTAK, Türk Patent ve Marka Kurumu, KOSGEB ve TÜİK'ten sağlanan verilerden oluşan bütünlük bir veritabanıdır.
Greenfield Investment	Bir şirketin yeni pazarlara girmek için doğrudan yatırım yoluyla başka bir ülkede yatırım yapılmasıdır.
Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) Kodu	Uluslararası ticarete konu olan tüm ürünlerin numaralandırılmasına ve isimlendirilmesine yarayan 12 haneli kod sistemidir. Gümrük vergilerinin tespitinde ve uluslararası ticaret istatistiklerinin tutulmasında bu kod kullanılmaktadır.
Güdümlü Proje Desteği	Proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmadan doğrudan destek sağlamaya yönelik; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları ilgili Kalkınma Ajansı öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelere verilen destek tipidir.
Gümrük Beyannamesi	İhracatta gümrük mevzuatı uyarınca doldurularak ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylanmasından sonra gümrük idaresine sunulan belgedir.
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt dışından ithal edilen makine ve teçhizat için gümrük vergisi uygulanmaması halidir.

TERİM

TANIM

Haciz	Borçlunun, borcunu kendi arzusu ile ödememesi durumunda, alacaklının talebiyle, borçlunun (borca yetecek miktardaki) mal ve haklarına devlet aracılığıyla (icra dairesi tarafından) el konulmasıdır.
Halka Arz	Bir şirketin hisse senetlerinin çok sayıda ve önceden bilinmeyen yatırımcılara çağrı veya ilan yoluyla satışlarıdır.
Hariçte İşleme Rejimi	İşlem görmek üzere hammaddelerin önce ihraç edilmesi, işlem gördükten sonra ürün olarak tekrar ülkemize ithal edilmesini içeren ve bu süreçte her türlü vergiden muafiyet sağlayan sistemdir.
Hedef Pazar Analizi	Hitap edilmek istenen pazarın nicel ve nitel açıdan değerlendirilmesidir.
HES	Hidroelektrik Santralin kısaltması olup akan suyun gücünü elektriğe dönüştüren santral tipidir.
Hızlandırıcı Programı	Teknolojik ürünlerin ve teknoloji yoğun start-up (erken aşama) girişimlerinin gelişmesini hızlandırmak için uygulanan destek programıdır. Uluslararası pazarlara açılım yapılması, ihracatın artırılması, gelişmiş girişimcilik ekosistemlerin içinde yer alınması gibi faaliyetler için donanım ve operasyonel giderler gibi konularda destek verilmektedir.
Hibe Desteği	Geri ödemesiz olarak verilen destek çeşididir.
HİSER Destek Programı	Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması Projesi Desteği, Ticaret Bakanlığının döviz kazandırıcı hizmet ticaretinin desteklenmesi kapsamında sağladığı destek türüdür.

TERİM

TANIM

IPA	Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı, Avrupa Komisyonu tarafından AB aday ülkelerindeki reformların desteklenmesi için tasarlanmış finansal ve teknik yardım aracıdır.
IPARD	Avrupa Birliği (AB) tarafından aday ve potansiyel aday ülkelere destek olmak amacıyla oluşturulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın Kırsal Kalkınma bileşenidir.
ISIC Kodu	Birleşmiş Milletlerin ekonomik verileri sınıflandırmak için kullanmış olduğu uluslararası standart sanayi sınıflamasıdır.
İslah Organize Sanayi Bölgesi	OSB Uygulama yönetmeliğinde belirtildiği şekilde mer'î plana göre yapılaşan sanayi tesislerinin bulunduğu alanların ıslah edilmesi suretiyle oluşacak Organize Sanayi Bölgesi'dir.
İfraz	Bir arazinin parsellere ayrılması, arazinin imar açısından uygun parçalara bölünmesi işlemidir.
İhracat	Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelere mal ve/veya hizmet satması durumudur.
İhracat Destek Ofisi	TOBB ve Ticaret Bakanlığı işbirliğinde başlatılan proje ile seçilen illerde uygulanmasına başlanmış, ihracatçılara ya da ihracata başlamak isteyenlere rehberlik etmek amacıyla kurulan ofislerdir.
İhracatçı Birliği	İhracatçıları örgütlendirmek suretiyle ihracatı artırmak ve dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla kurulan özel bütçeli kuruluşlardır.

TERİM	TANIM
İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	Aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dâhil alt sektörlerde faaliyet gösteren tesislerin yer aldığı Organize Sanayi Bölgeleridir.
İl Yatırım Ortamı Raporu	İlin yatırımlar açısından mevcut durumunu, öncü sektörlerini ve öncelikli sektörlerini ele alan, ihracat ve ar-ge potansiyeline yer veren, her ilin Yatırım Destek Ofisleri uzmanlarıınca yatırımcılara sunulması için hazırlanmış yatırım raporudur.
İmar Planı	Yerleşim yerlerinin planlı yapılaşması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile yerel yönetimlerin hazırladığı sanayi-ticaret-konut-kamu hizmet-yeşil alan-tarım alanı-koruma alanları gibi alanların üzerinde işaretli olduğu haritalardır.
İmza Sirküleri	Tüzel kişiler tarafından notere yapılan başvuru üzerine ilgili kuruluş adına görev yapan kişilerin yetki ve sorumluluk alanlarını belirleyen belgedir. Gerçek kişilerde ise bu belge yerine imza beyannamesi belgesi düzenlenir.
İnovasyon	Yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş mal, hizmet, süreç veya yöntemin gerçekleştirilmesidir.
İntifa hakkı	Mülkiyeti başkasına ait olan bir mal ya da hak üzerinde belirli kişi ya da kişilere tanınan yararlanma hakkıdır.
İpotek	Bankalar tarafından özellikle ticari kredilerin karşılığı olarak teminat kabul edilebilen ve kredi borcunun 1,5 ya da 2 katına ulaşan tutarda taşınmazın üzerine konulan rehin türüdür.
İrtifak Hakkı	Tüzel bir kişiliğin kendine ait olmayan araziler üzerinde kullanım hakkı elde etmesidir.
İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması	Bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistikî veri tabanı oluşturulmasını amaçlayan bir sınıflandırmadır. Ülkemizde bu sınıflandırmaya göre 12 adet bölge "Düzey 1", 26 adet alt bölge "Düzey 2" ve 81 adet il "Düzey 3" olarak belirlenmiştir.
İş Planı	İş hedeflerini ve bu hedeflere nasıl ulaşılabileceğine ilişkin yöntemleri ve bu hedeflere ulaşmak için gereken zaman çerçevesini içeren yazılı belgedir.

TERİM**TANIM**

İş Yapma Kolaylığı Endeksi	Dünya Bankası tarafından 2004 yılından beri her yıl düzenli olarak hazırlanan İş Yapma Kolaylığı Endeksi (Doing Business Index), üye ülkelerde yatırım ortamını etkileyen iş düzenlemelerini analiz etmektedir.
İŞGEM	Kurulma kriterleri ve nitelikleri KOSGEB tarafından belirlenen İş Geliştirme Merkezleridir.
İŞKUR	Aile , Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olan Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), istihdamın korunması, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerini yürüten kuruluştur.
İşletme Koçluğu	İşletmenin ihtiyaçlarını tespit ederek gelişimine katkıda bulunan ve yönlendirici danışman kişidir.
İşletme Kredisi	İşletmenin faaliyete başlamasıyla oluşan giderlerinin finansmanını sağlayan kredidir.
İşletme Sermayesi	İşletmenin üretimine devam edebilmesi için ihtiyaç duyduğu likit veya likide yakın sermayedir.
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı	Faaliyetine göre yönetmelikte belirtilen işyerlerinde aranan şartların sağlanması sonucunda belediyeler, il özel idareleri, organize sanayi bölgeleri veya Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen belgedir.
İtfa	Borcun borçlu tarafından bir defada veya belirli dönemlerde yapılan ödemelerle ortadan kaldırılması işlemidir.
İthal İkame	Daha önce ithal edilen ürünlerin yurt içinde üretilmesidir.
İthal Makine ve Teçhizat Listesi	Yatırım Teşvik Belgesinin eki olan, yatırım kalemlerinin içerisinde yurt dışından getirilecek olan makine ve teçhizatların yazıldığı listedir.
İthalat	Yurt dışında üretilmiş bir mal veya hizmetin satın alınması işlemidir.
İthalat Rejimi Kararı	Ülkemiz ithalatını düzenleyen, ülkelere ve ürün sınıflarına göre gümrük vergisi oranlarının belirlendiği karardır.
İyi Tarım Uygulamaları	İnsan sağlığını, çevre ve doğayı dikkate alan tarımsal uygulamalar bütünüdür.

TERİM

TANIM

Kadastro	Düzenli ve sağlam bir tapu sicili oluşturmak amacıyla bir ülkedeki bütün arazi, arsa ve mülklerin yerlerinin, alanlarının, sınırlarının, değerlerinin ve hukuksal durumlarının Devlet eliyle saptanıp plana bağlanması işidir.
Kaldıraç Oranı	İşletmenin varlıklarının ne kadarının yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösteren orandır.
Kalkınma Ajansı	Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak, yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle bölgesel gelişmeyi hızlandırmak ve bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren tüzel kişiliğe haiz kamu kuruluşudur.
Kalkınma Yatırım Bankası	Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma öncelikleri doğrultusunda girişimcilerin finansman ihtiyacını karşılamak, sermayenin tabana yayılmasına ve yapısal dönüşüme katkı sağlamak ve danışmanlık desteği sağlamak üzere kurulan kamu bankasıdır.
Kalkınma Planı	İlki 1963 yılında yürürlüğe giren, ulusal kalkınmada yol haritası sunan, kamu için emredici, özel sektör için yol gösterici olan uzun vadeli planlardır.
Kamu Alım Garantisi	Özel sektörü teşvik etmek ve daha az finansman ihtiyacıyla yatırımların yapılabilmesini sağlamak amacıyla Devletin satınalma taahhüdü verdiği bir iş modelidir.
Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği (KÜSİ)	Kamu, üniversite, sanayi kuruluşları ile yatırımcılar arasında ortak işbirliği ve etkileşiminin sağlanması amacıyla oluşturulmuş bir politika aracıdır.

TERİM	TANIM
Kamu Yararı Kararı	İdarenin kamulaştırma kararı verilebilmesi için kamulaştırma kararından önce ortaya çıkan, kamulaştırma işlemini başlatan ve yetkili mercilerce onaylanan karardır.
Kamulaştırma	Devlet veya kamu tüzel kişilerince, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılığını peşin ödemek şartıyla, gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların tamamının veya bir kısmının ya da irtifak hakkının idare adına tescil edilmesi işlemidir.
Kapasite Kullanım Oranı	İmalat sanayinde faaliyet gösteren işyerlerinin, mevcut fiziki kapasitelerine göre fiilen gerçekleşen kapasite kullanımlarını oranlayan bir göstergedir.
Kapasite Raporu	Sanayi ve Ticaret Odalarına kaydolarak sanayi kuruluşu niteliği kazanan özel veya tüzel kişiliklerin irtibat bilgilerini, üretim konularını ve yıllık üretim kapasitelerini, teknolojilerini, makine parkını, kullandıkları hammaddeleri, sermaye ve istihdam bilgilerini ve benzeri konuları içeren, kuruluşun kimlik kartı niteliğindeki rapordur.
Karma Organize Sanayi Bölgesi	Farklı sanayi iş kollarında üretim yapan tesislerin yer aldığı; gerekli idari, sosyal ve teknik altyapı alanları ile küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde faaliyet yürüten sanayi alanıdır.
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminin kısaltması olup, Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesine imkân veren merkezi yönetim bilgi sistemini ifade etmektedir.
KDV İadesi	3065 sayılı Katma Değer Vergi Kanunu ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan genel tebliğ, iç genelge, genel yazı ve sirkülerle yapılan düzenlemeler çerçevesinde vergi mükellefine katma değer vergisinin iade edilmesi işlemidir.

TERİM	TANIM
KDV İstisnası	3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan genel tebliğ, iç genelge, genel yazı ve sirkülerle yapılan düzenlemeler çerçevesinde firmaların ödemek zorunda oldukları KDV tutarından muaf tutulması işlemidir.
Kefalet Kooperatifi	Küçük işletmelerin, esnaf ve sanatkârın finansman kuruluşundan kredi kullanabilmeleri için kredilere karşılık bankaya kefalet vermekle yükümlü kooperatiflerdir.
Kefil	Birinin, borcunu ödemediği zaman onun yerine borcu ödemeyi üstlenmiş olan kişidir.
Kitlesel Fonlama	Bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu sağlamak amacıyla yetkilendirilmiş platformlar aracılığıyla halktan para toplanmasıdır.
KGF	Kredi Garanti Fonunun kısaltması olup küçük ve orta ölçekli işletmeler için sağladığı kefaletle bu işletmelere destek veren ve yatırımlarının ve işletmelerinin finansmanında banka kredisi kullanmalarını mümkün hale getiren fon kaynağıdır.
Kaynak Kullanım Destekleme Fonu (KKDF)	Kullanılan krediler ve vadeli yapılan ithalatlar üzerinden alınan kesintilerden oluşan fondur.
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP)	Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak üzere proje bazında yatırımları teşvik eden hibe programıdır.
Know – how	Bir firmanın veya kişinin, bir ürün veya yöntem üzerinde sahip olduğu bilgi veya ticari sırdır.
KOBİ	250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 125 milyon Türk Lirasını aşmayan ve yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimler veya girişimlerdir.

TERİM**TANIM**

KOBİ Beyannamesi	Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler ile bu işletmelerin tanımlarına, niteliklerine ve sınıflandırılmasına ilişkin yönetsel çerçevede işletmelerin mali bilanço, net satış hasılatı ve yıllık iş birimi dikkate alınarak işletmeler tarafından hazırlanan ve işletmelerin sınıflarını ve KOBİ olup olmadığını gösteren dokümandır.
KOBİ Gelişim Destek Programı (KOBİGEL)	KOSGEB tarafından uygulanan ve ulusal sanayi / ekonomi hedefleri doğrultusunda belirlenen öncelik alanlarında KOBİ'ler tarafından hazırlanan projelerin desteklendiği destek programıdır.
Komple Yeni Yatırım	Mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa ve bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya mevcut tesisi ile altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımlardır.
Konkordato	Bir borçlunun ticari durumunun sarsılmış olmasıyla alacaklıların, alacaklarını belli bir plana göre almaları konusunda kendi aralarında vardıkları ve mahkemece onaylanan anlaşmadır.
Kooperatif	İnsan ihtiyaçlarının karşılıklı yardımlaşma yoluyla giderilmesini sağlamak ve ortakların çıkarlarını korumak amacıyla oluşturulan ekonomik kuruluştur.
KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı)	Ülkenin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında küçük ve orta ölçekli işletmelerin payını ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek amacıyla kurulan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliği haiz ve özel bütçeli bir kamu kuruluşudur.
Kredi	Bir kimseye belirli bir süre sonra geri almak kaydıyla satın alma gücü sağlanması veya bu gücün devredilmesidir.
Kredibilite	Kişilerin ve kurumların finansal değerleri temel alınarak çeşitli analizler doğrultusunda değerlendirilip kredi kuruluşlarına sunulmak üzere hazırlanmış finansal değer notudur.

TERİM	TANIM
Kuluçka Merkezi	Girişimlerin en zor ve en kırılgan dönemi olan başlangıç aşamasında girişimin hayatta kalabilmesine, gelişebilmesine ve büyümesine yardımcı olmak için rehberlik ve destek sağlayan birimlerdir.
Kur Farkı	Ulusal paranın yabancı para birimleri karşısında değerinin artması ya da azalmasıdır.
Kurumlar Vergisi	Kurum kazançlarından alınan, mükelleflerin bir takvim yılı boyunca kazandıkları safi kurum kazancına göre hesaplanan vergi türüdür.
Kurumsallaşma	Bir kurumun, bir kuruluşun veya bir işletmenin kişilere bağımlı olmadan faaliyetlerini sürdürebilmesi ve geliştirebilmesini sağlayan bir yapıya kavuşturulabilmesi işlemidir.
Küçük Sanayi Sitesi (Sanayi Sitesi)	Değişik iş kollarında üretim ve tamirat yapacak olan küçük sanayicilerin, uğraşları gereği ihtiyaç duydukları bütün fonksiyonları yerine getirmeye imkan bulabilecekleri ve sağlıklı çevre koşullarında verimli olabilecekleri, şehir imar planlarına uygun seçilen araziler üzerinde planlanan ve her türlü altyapı ve üstyapı tesisleri ile inşa edilen küçük sanayi işletmeleri topluluğudur.
Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB)	Tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı veya turizm potansiyelinin yüksek olduğu yöreleri korumak, kullanmak, sektörel kalkınmayı ve plânlı gelişimi sağlamak amacıyla değerlendirmek üzere sınırları Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi ve Cumhurbaşkanı onayı ile ilân edilen bölgelerdir.
Kümelenme	Aynı ya da benzer iş kolunda faaliyet gösteren, coğrafi olarak birbirine yakın, birbirleriyle işbirliği ve rekabet halinde olan üretici firmalar ve onları destekleyici firma ve kurumların bir araya geldiği çalışma modelidir.
Kümelenme Destek Programı	Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin, yenilikçiliğinin ve verimliliğinin yükseltilmesi, küresel ihracattan daha fazla pay alınması, ağırlıklı olarak yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesi ve nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüştürülmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanan destek programıdır.

TERİM

TANIM

Likidite	İşletmelerin varlıklarının hızlı ve kolayca nakde çevrilebilme derecesidir.
Lisanslı Depoculuk	5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında tarım ürünlerinin sağlıklı koşullarda muhafaza ve ticarî amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesistir.
Lobicilik	Hükümetler veya uluslararası örgütler tarafından verilen kararları etkileme çalışmasıdır.

TERİM	TANIM
Maden İstihraç Yatırımı	Madeni çıkarmaya yönelik yatırımdır.
Maden İşleme Yatırımı	Madeni işlemeye yönelik yatırımdır.
Mahrece İade	Bir eşyanın geldiği yere (çıkış ülkesine/ticaretin yapıldığı ülkeye) geri gönderilmesidir.
Mahreç İşareti	Coğrafi sınırları belirlenmiş bir yöre, bölge veya ülkeden kaynaklanan, belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından bu coğrafi alan ile özdeşleşen, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinden en az biri belirlenmiş coğrafi alanın sınırları içinde yapılan ürünleri tanımlayan adlardır.
Mali Destek Programı	Kamu-Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşlarının belirli bir amaca yönelik projelerinin belli bir oranına yapılan karşılıksız ve doğrudan ödemeleri içeren programdır.
Mali Tablolar	Bir işletmenin faaliyetlerine ilişkin finansal bilgileri içeren tablodur.
Marka Tescil	Bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde sicilde gösterilebilir olması şartıyla kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işaretin tescilidir.
Markalaşma	Markalaşma temel olarak ürüne ait bir kimlik oluşturulmasını ifade etmektedir. Markalaşma veya günümüzdeki anlamıyla marka yönetimi bir marka yaratma, markayı esnetme (genişletme), yeniden konumlandırma, markayı tekrar piyasaya sürme veya yenileme (gençleştirme), bir markayı büyütme ya da ömrünü uzatma gibi uygulamaları içermektedir.

TERİM	TANIM
Melek Yatırımcı	Yüksek risk ve yüksek büyüme potansiyeli içeren işletmelere, kuruluşlarının erken bir dönemde yatırım yapan özel bir yatırımcı tipi olarak ifade edilen varlıklı kişilerdir.
Menkul Kıymet	Para, çek, poliçe ve bono hariç olmak üzere; 1) Paylar, pay benzeri diğer kıymetler ile söz konusu paylara ilişkin depo sertifikalarını, 2) Borçlanma araçları veya menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları ile söz konusu kıymetlere ilişkin depo sertifikalarını ifade eder.
Menş e	Coğrafi sınırları belirlenmiş bir yöre, bölge veya istisnai durumlarda ülkeden kaynaklanan, tüm veya esas özelliklerini bu coğrafi alana özgü doğal ve beşerî unsurlardan alan, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerin tümü bu coğrafi alanın sınırları içinde gerçekleşen ürünleri tanımlayan adlardır.
Mentörlük	Daha deneyimli veya daha bilgili bir kişinin daha az deneyimli veya daha az bilgili bir kişiye rehberlik etmesidir.
Mevduat	Yazılı ya da sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle ivazsız veya bir ivaz karşılığında, istendiğinde ya da belli bir vadede geri ödenmek üzere kabul edilen paradır.
Mikro İşletme	On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri üç milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir.
Mikrokredi	Yoksul ve düşük gelir düzeyindeki kişi, aile ve mikro işletmelere (1-9 kişiden az çalışanı olan) sağlanan finansman hizmetleridir. İş yapma fikri olup, gelir getirici bir faaliyette bulunmak üzere, küçük bir başlangıç sermayesine ihtiyacı olan yoksullara imkân verilmesi projesidir. Sadece güvene dayanan, teminatsız ve kefilsiz küçük sermaye şeklindeki mikro kredi, yoksulların kendi kendilerine yoksulluktan kurtulmaları için etkili bir strateji olarak kabul görmektedir. Bunun dışında geleneksel kredi, mevduat, sigorta ve geçerli mali sistem dışında kalanlara veya bu kuruluşlara ulaşamayanlara yapılan tasarruf, sigorta ve para transferi gibi hizmetler de mikro finansman hizmetleri arasında sayılmaktadır.

TERİM	TANIM
Model Fabrika	İşletmelerde küresel rekabet için gerekli olan verimlilik artışı ve dijitalleşme kapsamında; yalın üretim, süreç iyileştirme, ürün geliştirme, problem çözme gibi konularda işletmelerin uygulama yönlü becerilerini deneyimsel ortamlarda yaparak öğrenme yoluyla geliştirmek ve bu yeni becerileri hızla hayata geçirerek firmaları dönüştürmek için özel olarak tasarlanan eğitim uygulamaları ve bu uygulamaların sunulacağı fiziksel ortamlardır.
Modernizasyon Yatırımı	Mevcut tesislerin üretim hatlarında teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizata uygun parçaların eklenmesini veya mevcut makine ve teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış bölümlerin tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımları ifade etmektedir.
Mortgage	Konut sahibi olmak için yeterli birikimi bulunmayan kişilere kira ödemesi yapar gibi aylık düşük taksitler ile ödeme yaparak ev sahibi olma imkanı sunan uzun vadeli yatırım aracıdır.
Muhtasar Beyanname	İş verenler veya vergi tevkifatı yapan diğer kişiler tarafından kesilen vergilerin matrahları ile birlikte, toplu olarak vergi dairesine bildirilmesini sağlayan gelir vergisi beyanı türüdür.
Mücvir Alan	Mücvir alan sınırı belediye sınırlarının dışında, imar mevzuatı bakımından belediyelerin kontrol ve mesuliyeti adına verilmiş olan sınırdır.
Mükellef	Vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu terettübeden gerçek veya tüzel kişidir.

TERİM

TANIM

NACE Kodu	Avrupa Birliği'nde tüm ticarî işlemlerde kullanılması zorunlu olan ekonomik faaliyet kodlarıdır.
Nakit Akım Tablosu	İşletmenin belirli bir dönemdeki nakit akışlarını; nakit kaynak ve kullanım yerlerini gösteren bir tablodur.
Nazım İmar Planı	Çevre veya bölge düzeni planlarına uygun bir şekilde hazırlanan haritalar üzerinde kadastro durumu belirli arazilerin tüm hususlarını 1/2000 veya 1/5000 ölçekli planlarda gösteren imar raporlarına denilmektedir. Arazilerin kullanım biçimlerini, bölge tiplerini, nüfus yapısını, ulaşım sistemlerini göstermek için nazım imar planları oluşturulur. Bütün bu noktalar, detaylı bir rapor içerisinde belirtilir. Bir yerleşim alanının gelecekte nasıl bir biçim alacağını nazım imar planları gösterir.
Net Bugünkü Değer	Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri arasındaki farka eşittir.
Net Satış Hasılatı	Bir işletmenin brüt satışlarından satış iskontoları ve iadeleri ile diğer indirimlerin düşülmesi sonucu bulunan tutarı ifade etmektedir.

TERİM	TANIM
NUTS	Avrupa Birliği'nde, bölgesel istatistiklerin tek bir mekansal sınıflandırmaya göre üretilmesini temin etmek için, Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi (Eurostat) tarafından 1970'lerden itibaren geliştirilen İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) (The Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)), 1988'den itibaren AB mevzuatında yer almaya başlamış ve işbu sınıflandırmaya ilişkin tüzük 2003 yılında Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından onaylanmıştır.

TERİM

TANIM

Oda Kayıt Belgesi	Firmanın Ticaret ve Sanayi Odalarına kayıtlı olduğunu gösterir belgedir.
OEM (Orjinal Ekipman Üreticisi)	Başka bir firma için parça, ekipman veya başka bir ürün üreten imalatçı firmalara verilen isimdir.
Organik Tarım	Hatalı uygulamalar sonucu kaybolan doğadaki dengeyi yeniden kurmaya yönelik, toprağın verimliliğinde devamlılık sağlayan biyolojik mücadele ile hastalık ve zararlıları kontrol altına alarak, insana ve çevreye dost üretim sistemlerini içeren, sentetik kimyasal gübre ve ilaçların kullanımını yasaklayan, organik ve yeşil gübreleme, ekim nöbeti ve toprak muhafazasını tavsiye eden, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrol altında olan ve elde edilen ürünün sertifika ile belgelendiği bir üretim şeklidir.
Organize Sanayi Bölgesi (OSB)	Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini ifade eder.

TERİM	TANIM
Orta-Düşük Teknolojili Yatırım	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre belirlenen kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı, plastik ürün imalatı, cam imalatı, metal yapı malzemeleri imalatı gibi orta-düşük teknoloji grubunda yapılan yatırımlardır.
Orta-Yüksek Teknolojili Yatırım	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre belirlenen motorlu kara taşıtları imalatı, demiryolu ve tramvay lokomotifleri imalatı gibi orta-ileri teknoloji grubunda yapılan yatırımlardır.
OSB Parsel Tahsis Sözleşmesi	Organize Sanayi Bölgelerinde parsel tahsisi uygun bulunan gerçek veya tüzel kişilerin Yatırım Taahhütnamesini noter onaylı olarak OSB'ye vermesini müteakip yatırımcı ve OSB arasında parsel tahsisine ilişkin düzenlenen sözleşmedir.
Oturum İzni	Çeşitli nedenlerle Türkiye'ye yerleşmeye karar vermiş yabancıların almasının zorunlu olduğu ikamet tezkeresinin diğer adıdır.
Ön Proje	Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projedir.
Öncelikli Sektör Yatırımları	Yeni Yatırım Teşvik Sisteminde belirli yatırım konuları "öncelikli" olarak tanımlanmış ve söz konusu yatırımlar için istisnai bir uygulama getirilmiştir. "Öncelikli Yatırımlar", yatırım yerine bakılmaksızın "Bölgesel Teşvik Uygulamaları" kapsamında Beşinci Bölgeye sağlanan bölgesel desteklerden yararlanabilecektir. Öncelikli Yatırımlar, altıncı bölgede gerçekleştirilir ise bu bölgede geçerli olan desteklerden yararlandırılacaklardır.

TERİM**TANIM**

Öncelikli Ürün Listesi	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından dış ticaret verileri, küresel rekabet koşulları, yerel ve küresel talep trendi, yurt içi üretim yetkinliği ve kapasitesi, sektörel ve sektörler arası teknolojik gelişime katkı gibi kriterler dikkate alınarak öncelik verilecek ürünlerin tespit edilmesi amacıyla hazırlanan listedir.
Özel Organize Sanayi Bölgesi	Organize Sanayi Bölgeleri Kanunundaki usullere göre belirlenen yerlerde, özel hukuk tüzel kişilerince ve gerçek kişilerce kurulan ve işletilen OSB'lerdir.
Özkaynak (Özsermaye)	İşletmenin belirli bir tarihteki varlıklarından bütün borçları ödedikten sonra geriye kalan varlıklardır.

TERİM	TANIM
Parsel	İmar yasalarına göre ayrılıp sınırlanmış arazi parçasıdır.
Patent	Sınırlı bir süre ve yer için patent sahibine, üçüncü kişiler tarafından buluşun izinsiz olarak üretilmesini, satılmasını, kullanılmasını veya ithal edilmesini engellemek amacıyla tanınan tekel hakkıdır.
Paydaş	İşletmenin etkileşimde olduğu, işletmenin faaliyetlerinden etkilenen ve faaliyetleriyle işletmeyi etkileyen tüm toplumsal taraflardır.
Pazar Giriş Desteği	Sinai ve/veya ticari şirketlerce ihracat amaçlı olarak gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması gezilerine ilişkin giderlerin karşılanmasını sağlayan destek türüdür.
Pazar Payı	Bir piyasada, bir malın toplam satış miktarı ya da gelirleri içinde bir firmaya ait olan pay olup firmaların faaliyet gösterdikleri sektördeki görece büyüklüklerinin ölçümünde önemli göstergelerdendir.
PCM (Project Cycle Management)	Türkçe'de "Proje Döngü Yönetimi" anlamına gelen, projenin tüm aşamalarının birbiriyle etkileşimli biçimde işletildiği sistematik bir yönetim yaklaşımıdır.
Performans Göstergesi	Projelere ilişkin nicel bilgiler üreten ve proje hedeflerinin açık ve ölçülebilir şekilde tanımlanmasını sağlayan ölçeklerdir.
Portföy	Yatırım yapmak ve kazanç sağlamak amacıyla elde tutulan nakit para, döviz, altın, tahvil, hisse senedi, mevduat ve bono gibi yatırım araçlarının toplam değeridir.

TERİM	TANIM
Portföy Yönetim Şirketi	Ana faaliyet konusu fonların kurulması ve yönetimi olan ve anonim ortaklık şeklinde kurulan sermaye piyasası kurumlarıdır.
Proje	Kendine özgü, belirli bir başlangıç ve bitiş noktası olan, amacı, kapsamı ve bütçesi açıkça tanımlanmış faaliyetler bütünüdür.
Proje Bazlı Teşvik Sistemi (Süper Teşvik)	2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar ile yürürlüğe giren, ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümünü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımların proje bazlı olarak desteklenmesini amaçlayan teşvik sistemidir.
Proje Teklif Çağrısı	Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir.

TERİM

TANIM

Rayiç Bedel	Taşınmaz malların, güncel piyasa koşullarına, arz-talep dengelerine göre yıldan yıla değişiklik gösteren değeri olup pazar değeri olarak da adlandırılır.
Re-export	Mal bedelleri için transfer yapılarak veya yapılmaksızın, satın alınan yabancı menşeli veya Türk menşeli olup da yurtdışına satılmış malların transit olarak veya geliştirilmiş projeye finansal ve teknik destek sağlayan ve bu sayede Türkiye'deki bölgesel farklılıkların dengelenmesi için KOBİ'lerin rekabet gücünün artırılarak sosyal ve ekonomik kalkınmayı sağlayan programdır.
Rekabetçi Sektörler Programı	Türkiye ve Avrupa Birliği mali iş birliği anlaşması çerçevesinde 2007 yılından bu yana Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen ve Türkiye'nin kalkınma stratejisinde yer alan birçok öncelikli alanda geliştirilmiş projeye finansal ve teknik destek sağlayan ve bu sayede Türkiye'deki bölgesel farklılıkların dengelenmesi için KOBİ'lerin rekabet gücünün artırılarak sosyal ve ekonomik kalkınmayı sağlayan programdır.
RES	Rüzgar enerjisini elektrik enerjisine dönüştüren santrallerdir. Temiz, yenilenebilir ve doğal enerji kaynağı olması nedeniyle tercih edilmektedir.
Risk Analizi	İdare veya işletmelerin işlevleri sırasında ortaya çıkabilecek risklerin önceden dikkatli bir biçimde ve ayrıntıları ile tanımlanıp değerlendirilmesi ve bu riskleri minimize edecek veya tam olarak ortadan kaldıracak önlemlerin alınmasını sağlayan analiz türüdür.
Risk Yönetimi	İdare veya işletmelerin hedeflerine ulaşabilmesi için her seviyede risklerin tespit edilmesini, değerlendirilmesini ve etkilerinin kontrol edilerek bunlara en etkin şekilde cevap verilmesini sağlayan sistematik yaklaşımdır.

TERİM	TANIM
Sabit Gider	Mal veya hizmet üretim süreçlerinde üretim miktarı ve faaliyetine bağlı olarak değişmeyen genel yönetim, sigorta, vergiler, kira vb. giderlerdir.
Sabit Yatırım Tutarı	Bir yatırımda, arazi-arsa, bina-inşaat, makina ve teçhizat ile diğer yatırım (yardımcı makina ve teçhizatlar, ithalat ve gümrükleme giderleri, taşıma, sigorta ve montaj giderleri, etüt ve proje giderleri vb.) harcaması kalemleri bütünüdür.
Sanayi Odası	Sanayiciler arasında dayanışmayı sağlamak, ortak sorunlarının çözümü için çalışmak, ortak çıkarlarını korumak için yasayla kurulmuş, tüzel kişiliği bulunan kamu kurumu niteliğinde ki meslek kuruluşlarıdır.
Sanayi Sicil Belgesi	6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 1. maddesi kapsamında değerlendirilen sanayi işletmelerine ve devamlı ve seri halinde tamirat yapan işletmeler ile elektrik veya diğer enerji üreten santraller, gemi inşaatı gibi büyük inşaat yerlerine verilen ve işletmenin üretim faaliyetine başladığı tarihten itibaren 2 (iki) ay içinde alınması zorunlu olan bir belgedir. Söz konusu belge, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri tarafından düzenlenmektedir.
Sektörel Dış Ticaret Şirketi	Aynı üretim alanındaki işletmelerin ihracat amacıyla bir organizasyon altında birleşerek, yurtdışı piyasalarına açılmalarını sağlamak için kurulmuş olan şirketlerdir.
Serbest Bölge	Buldukları ülkenin siyasi sınırları içinde yer alan fakat dış ticaret, vergi ve gümrük mevzuatı açısından gümrük hattı dışında sayılan bölgelerdir.

TERİM	TANIM
Sermaye	Ekonomide; mal üretmek amacıyla kullanılan makina, fabrika gibi fiziksel araçlar olarak tanımlanmaktadır. Finans piyasalarındaki sermaye ise; para ve paraya çevrilebilen hisse senedi, tahvil ve bono gibi finansal ürünler olarak ifade edilmektedir.
Sihhi Müessese	Niteliği gereği gürültü, koku, zararlı atık gibi etkiler ile çevreye zarar vermeyen işyeri türüdür. Bu nedenle yerleşim alanlarının dışına konumlandırılması gerekmektedir.
Sinai Mülkiyet	Sanayide ve tarımdaki buluşların, yeniliklerin, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları adına; ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerlerindeki üreticisinin veya satıcısının ayırt edilmesini sağlayacak işaretlerin sahipleri adına kayıt edilmesini ve böylece ilk uygulayıcıların ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan gayri maddi bir haktır.
Sigorta Piri Desteği	Teşvik belgesine istinaden gerçekleştirilecek yatırımla sağlanan ilave istihdam için Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından karşılanmasını sağlayan teşvik unsurudur.
Sigorta Piri İşveren Hissesi Desteği	Teşvik belgesine istinaden gerçekleştirilen yatırımla sağlanan ilave istihdam için Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından karşılanmasını sağlayan teşvik unsurudur.
SPK (Sermaye Piyasası Kurulu)	6362 sayılı Kanun çerçevesinde sermaye piyasası kurumlarına; sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı ile borsada işlem görmesine; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanmasına, yatırımcıların (sermaye piyasasında işlem gören fon sahibi kişiler/kurumlar) hak ve menfaatlerini korumaya yönelik düzenlemeler yapan kurumdur.
Sonuç	Projenin tamamlanmasının ardından 1-3 sene içerisinde oluşması beklenen, başlangıçta belirlenen özel amaçlar doğrultusunda elde edilen ölçülebilir, somut durumlardır.
Sosyal Girişim	Kâr etmeyi amaçlayan ama elde ettiği kârı, topluma fayda üretmek için kullanan girişim türüdür.

TERİM**TANIM**

Sosyal İnovasyon	Toplumlarda ortaya çıkan sorun ve ihtiyaçların giderilmesinde kullanılan yenilikçi çalışmalara denilmektedir.
Sosyal Sermaye	Toplumsal yaşamda bireyler arasındaki bağlar, birlik, beraberlik, dayanışma, yardımlaşma, sevgi, saygı, güven, ahlaki vb değerleri ifade eden kavramdır.
Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi	Bir ülkenin, ilin veya ilçenin ekonomik, sosyal, kültürel vb. kriterleri göz önüne alınarak belirlenen gelişmişlik düzeyidir.
Start-up	Hızlı büyüme potansiyeli olan, yenilikçi ve riskli girişimlere verilen isimdir
Stratejik Ürün	Cari açığın azaltılması amacıyla yerli üretiminin çeşitli destek mekanizmalarıyla özendirildiği ithalat oranı yüksek ara mallarına denilmektedir.
Stratejik Yatırım	Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik, uluslararası rekabet gücümüzü artırma potansiyeline sahip stratejik önemi haiz yatırımlardır.
Sürdürülebilirlik	Günümüzün ekonomik ve toplumsal ihtiyaçlarını gelecek kuşakların olanaklarını kısıtlamadan ve doğaya zarar vermeden karşılayabilme yöntemidir.
SWOT Analizi	Mevcut durumla ilgili yapılan, güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerin belirlenmesine dayanan bir analiz yöntemidir. İngilizce'deki strenghts, weaknesses, opportunities ve threats kelimelerinin baş harflerinden oluşmaktadır.

TERİM

TANIM

Tamamlama Vizesi	Yatırım Teşvik Belgesi alınarak yapılmış bir yatırımın tamamlanmış olduğuna dair verilen onaydır.
Tapu Senedi	Bir gayrimenkulün sahibini gösteren, Tapu Sicil Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş resmi belgeye denir. Gayrimenkuller dışında, bağımsız ve süreli hakların kurulduğunda da tapu senedi düzenlenebilmektedir.
Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB)	Tarım ve sanayi sektörünün entegrasyonunu sağlamaya yönelik tarıma dayalı sanayi girdisini oluşturan bitkisel ve hayvansal üretimin ve bunların işlenmesine yönelik sanayi tesislerinin yer aldığı mal ve hizmet üretim bölgesidir.
Tasarım	Ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümüdür.
Tek Durak Ofis	Yatırımcıların yatırımları ile ilgili bürokratik işlemlerinin tek bir merci üzerinden en kısa sürede sonuçlandırılmasını sağlayan ve bünyesinde uzmanları çalıştıran idarî yapıdır.
Tek Hat Şeması	Yenilenebilir enerji yatırımlarında talep edilen, elektrik/elektrik-elektronik mühendisi onaylı olan ve elektrik dağıtım sistemini gösteren şemadır.
Tek Pencere Sistemi	13.08.2018 tarihine kadar mükelleflerin gümrük ile ilgili işlemleri (ithal makine-ekipman, dahilde işleme vb.) için veri girişi yaptığı e-devlet kapsamında yer alan uygulamadır.

TERİM	TANIM
TEKMER	Teknoloji Geliştirme Merkezlerinin kısaltması olup, kurulma kriterleri ve nitelikleri KOSGEB tarafından belirlenen; teknoloji/yenilik odaklı girişimcilere ilk dönemlerinde (kuluçka) iş geliştirme, mali kaynaklara erişim, yönetim, eğitim, danışmanlık, mentörlük, ofis ve ağlara katılma, hızlandırıcı programları gibi hizmetleri veren yapılarıdır.
Teknik Destek Programı	Kalkınma Ajanslarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmalar için kendi personeli eliyle veya zorunluluk hallerinde hizmet alımı yoluyla kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetlerine sağladığı destek programıdır.
Tekno Yatırım Destek Programı	29.04.2014 tarih ve 28986 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Yönetmeliği çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından teknolojik ürün üreticilerine sunulan destekleri içeren programdır.
Teknokent	Üniversitelerin, araştırma kurumlarının ve sanayi kuruluşlarının aynı ortam içerisinde araştırma, geliştirme ve inovasyon çalışmalarını sürdürdükleri, katma değerli ürünler ortaya çıkardıkları, birbirleri arasında bilgi ve teknoloji transferi gerçekleştirdikleri; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği organize araştırma ve iş merkezidir.
Teknoloji Geliştirme Bölgesi	Üniversitelerin, araştırma kurumlarının ve sanayi kuruluşlarının aynı ortam içerisinde araştırma, geliştirme ve inovasyon çalışmalarını sürdürdükleri, katma değerli ürünler ortaya çıkardıkları, birbirleri arasında bilgi ve teknoloji transferi gerçekleştirdikleri; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği organize araştırma ve iş merkezidir.
Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP)	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirlediği orta-yüksek ve yüksek teknoloji öncelikli ürün listesindeki ürünlere ilişkin yatırımların desteklenmesine yönelik programdır.
Teknoloji Transfer Ofisi (TTO)	Teknoloji geliştiren AR-GE kurum ve kuruluşları ile teknolojiyi kullanan sanayi şirketleri arasında bilgilendirme, koordinasyon, araştırmayı yönlendirme, yeni AR-GE şirketlerinin oluşturulmasını teşvik etme, işbirliği geliştirme, fikri mülkiyet haklarının korunması, pazarlanması, satılması, fikri mülkiyetin satışından elde edilen gelirlerin yönetilmesi konularında faaliyet gösteren yapıdır.

TERİM	TANIM
Teminat	Finans sağlayan kurumların yatırımcılardan başvuruları sırasında talep ettikleri ve paraya dönüştürülebilme hızıyla sağlayacakları finansman riskini belli bir ölçüde güvence altına aldıkları banka teminat mektubu, Kredi Garanti Fonu Anonim Şirketi (KGF) kefalet mektubu, gayrimenkul ve menkul değerler gibi araçlardır.
Temlik	Alacak hakkının bir başkasına devredilmesidir.
Tevsi Yatırım	Mevcut bir yatırıma üretim hattı veya makine ve teçhizat ilavesiyle kapasitenin artırılmasına yönelik olan ve mevcut tesis ile alt yapı müşterekliliği oluşturarak bir bütün teşkil eden yatırımlardır.
TEYDEB	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK) Başkanlığı'nın sunduğu teşvik ve destekleri yürüten Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığının kısaltmasıdır.
Ticaret Borsası	Yeterli arz ve talebi bulunan, dayanıklı ve saklanabilir nitelikteki misli malların (hububat, pirinç vb.) alınıp satıldığı ve bu işi yapanların üye olmasının 5174 sayılı kanun gereği zorunlu olduğu kamu kurumu niteliğindeki kuruluşur.
Ticaret Odası	Nitelikleri ve asgari üye sayısı 5174 sayılı kanunda belirlenen tacirlerin mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak ve mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek amacıyla kurulmuş olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur.
Ticaret Sicil Belgesi	Tacirlerin kurduğu şahıs veya sermaye şirketlerinin ticaret sicilinde kaydının bulunduğunu gösteren ve Ticaret / Ticaret ve Sanayi Odaları tarafından verilen destekleyici belgedir.
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin kısaltması olup, Türkiye ihracatının özel sektör kanadının en üst örgütü olarak ihracatçıları yurt içinde ve yurt dışında temsil eden kuruluşur.
TKDK	Avrupa Birliği'nin aday ve potansiyel aday ülkelere yönelik katılım öncesi yardım aracı kırsal kalkınma (IPARD) programı kapsamında sunduğu desteklerin ülkemizin 42 ilinde yürütülmesinden sorumlu olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'nun kısaltmasıdır.

TERİM**TANIM**

TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kısaltması olup, odalar ve borsalar arasındaki birlik ve dayanışmayı temin etmek, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, oda ve borsa mensuplarının meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, bunların birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlâkını korumak, ülkenin kalkınması, ekonominin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmak ve ilgili Kanunda belirtilen hizmetleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşudur.
Toprak Koruma Kurulu	Her ilde Vali başkanlığında ve Tarım ve Orman İl Müdürü başkan yardımcılığında en az 9 üyeden oluşan, tarım arazilerinin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılmasına yönelik proje geliştirme, inceleme, değerlendirme ve izleme yetkisi bulunan, tarım arazilerini korumak üzere gerekli tedbirleri almakla yetkili olan kuruldur.
TOSHÖP Öncelikli Ürün Listesi	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak belirlenen, orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerindeki ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik ürünlerin yer aldığı listedir.
TSE	Türkiye içinde yasal düzenlemelerle mecburî veya ihtiyatî tutulan Türk standartlarını her türlü madde ve mamüller ile usul ve hizmet açısından belirlemeye yetkili kurum olan Türk Standardları Enstitüsü'nün kısaltmasıdır.
Turquality Programı	Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen, küresel arenada markalaşmak isteyen firmalara yönelik olan dünyanın ilk ve tek devlet destekli marka programıdır.
TÜBİTAK	Ülkemizde akademik ve endüstriyel araştırma geliştirme çalışmalarını ve yenilikleri desteklemek amacıyla kurulan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun kısaltmasıdır.
TÜİK	Resmî istatistikleri belirlediği ulusal ve uluslararası standartlara göre derlemek ve yayımlamakla görevli olan Türkiye İstatistik Kurumu'nun kısaltmasıdır.

TERİM	TANIM
Türk Patent ve Marka Kurumu	Patentler, faydalı modeller, markalar, coğrafi işaretler, geleneksel ürün adları, tasarımlar ile entegre devre topografyalarının tescilini ve bu hakların korunması ile ilgili işlemleri yürüten kamu kurumudur.
Tüzel kişi	Belli bir amacı gerçekleştirmek üzere kurulmuş ve bağımsız bir hukuki kişiliğe sahip; hak, varlık ve borçlara sahip olabilme kudreti olan kişi veya mal topluluğudur. Örnek: Limited şirket

TERİM

TANIM

Ur-Ge Destek Programı	Ticaret Bakanlığı tarafından ihracat yapan veya yapmayı düşünen benzer sektördeki işletmelere sunulan Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Programının kısaltmasıdır.
US-97 Kodu	Yatırım teşvik belgesi başvurusu sırasında işletmelerin üreteceği mal ve hizmeti tanımlayan “ulusal faaliyet ve ürün sınıflaması” ifadesinin kısaltmasıdır.
Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Programı	KOSGEB’in kendi işini kurmak isteyen girişimcilere sunduğu desteklerden faydalanmak isteyenlerin öncesinde katılmak zorunda oldukları eğitim programıdır.
Üretim Akış Şeması	Yatırım teşvik belgesi başvurusu sırasında talep edilen ve yatırımcının mal ve hizmet üretim aşamalarını, her aşamada istihdam edilecek personel sayısını da belirterek gösterdiği şemadır.
Ürün Çeşitlendirme	Üretilen ürün çeşit sayısının artırılması amacıyla yatırım teşvik belgesi alındığını ifade eden yatırım cinsidir.

TERİM

TANIM

Vade	İfa edilmemesi durumunda genellikle yaptırım öngörülen bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için tanınan süredir.
Varlık Fonu	Ülkemizin öncelikli ve stratejik yatırımlarına kaynak sağlamak amacıyla kamuya ait olan varlıkları yöneten ve Cumhurbaşkanlığı'na bağlı olarak anonim şirket yapısında faaliyet gösteren fondur.
Vergi İndirim Oranı	Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisinin, öngörülen yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar bölgeler bazında belirlenen oranlarda indirimli olarak uygulanmasını sağlayan destek unsurudur.
Vergi İndirimi Desteği	Vergi indirimi destek unsuru ihtiva eden bir yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırım yapmakta olan bir yatırımcının, yatırım yapmakta olduğu bölgeye göre değişen oranlarda gelir veya kurumlar vergisini indirimli olarak ödeyebilmekte ve bu indirimden yine bölgeye göre değişen oranlardaki yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar yararlanmaya devam edebilmesidir.
Vergi Levhası	Vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren şekil ve içeriği Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen belgedir.

TERİM	TANIM
Vergi Matrahı	Verginin hesaplanmasında esas alınan değer ya da miktardır. Matrahın üzerine bir vergi tarifesi uygulanarak vergi borcu hesaplanır. Vergi matrahları değer ve miktar esaslı olmak üzere iki çeşittir. Ad valorem matrah (değer esaslı) ekonomik unsurların değerleri esas alınarak hesaplanır ve bu matraha belirli bir vergi oranı belirlenir. Spesifik matrah ise (miktar esaslı) parasal değer düşük olan vergi konularında uygulanan bir matrahtır.
Vergi Muafiyeti	Aslen vergi kanunlarına göre vergi ödemekle yükümlü olan kişi ya da kişi gruplarının aynı ya da farklı vergi kanunlarıyla vergi dışında bırakılması işlemidir.
Verimlilik	Basit anlamda israf ve savurganlıktan uzak, kaynakları en uygun biçimde kullanarak üretmektir. Teknik anlamda verimlilik, "üretilen mal ve hizmet miktarı ile bu mal ve hizmet miktarının üretilmesinde kullanılan girdiler arasındaki oran" olarak tanımlanır ve ÇIKTI/GİRDİ olarak formüle edilir.

TERİM

TANIM

Yabancı/Dış Sermaye Kaynağı	İşletmelerin iç fon kaynaklarının yetersiz olduğu durumlarda bankalardan/finans kurumlarından ya da üçüncü şahıslardan vadeleri farklı olarak alınan sermaye kaynağını ifade etmektedir.
Yalın Üretim	Ürün ve hizmet yaratma sürecini israflardan arındırıp sadeleştirerek sunulan değeri mükemmelleştirmek ve bu yolla firma karlılığını arttırmak amacını taşıyan kavram, sistem ve teknikler bütünüdür.
Yapı Denetim İndirimi	Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Serbest Bölgeler ve Sanayi Siteleri onaylı sınırı içerisinde yer alan tüm yapılar için yatırımcıların yapı denetim kuruluşlarına ödediği yapı denetim ücretini belirli bir oranda indirimli olarak ödemesi durumudur.
Yapı Kullanma İzin Belgesi (İskan Belgesi)	Yapımı biten bir inşaatın, kullanılabilir veya kısmen kullanılabilir olduğunu gösteren, inşa edilen yapının projede belirtildiği gibi yapıldığını belirten ruhsat makamı tarafından verilen belgedir.
Yapı Ruhsatı	İnşaat ruhsatı olarak da bilinen bu izin belgesi belediye ya da il özel idareleri ve bazı durumlarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından inşaata başlanmadan önce ruhsat talebinin imar planına ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluğu sonucunda verilir. İmar Kanunu'na göre ruhsat alınması gerektirmeyen inşaatlar haricinde tüm yapıların inşaatına başlanmadan önce yapı ruhsatı alınması zorunludur. Yapı ruhsatı almayan inşaatlar kaçak yapı olarak cezai işlem görmektedirler.
Yatırım	Birikimlerin gelir sağlamak amacıyla kalıcı biçimde kullanılmasıdır.

TERİM	TANIM
Yatırım Danışmanlığı	En geniş tabir ile, yatırımcıların herhangi bir yatırım aracı için gerçekleştirileceği çalışmalarda yazılı veya sözlü görüş ve tavsiyelerde bulunulmasıdır. Yatırım danışmanlığı ile yatırımcı planladığı yatırımın her sürecinde ihtiyaç duyduğu bilgi, yönlendirme, görüş alma ve planlama faaliyetleri için alanında uzman/yetkilendirilmiş/görevlendirilmiş kurum ve kuruluşlardan danışmanlık hizmeti almaktadır.
Yatırım Destek Ofisi (YDO)	Yatırım Destek Ofisi, yeni yatırımlar için gerekli bütün idari işlemleri mevzuat çerçevesinde gerçekleştiren, yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içi ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırım çekmeye çalışan, Kalkınma Ajansları bünyesinde kurulmuş bir birimdir.
Yatırım Fonları	Yatırım fonları; yetkili kuruluşlarca katılma belgesi karşılığında yatırımcılardan toplanan paralarla belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inanlı mülkiyet esaslarına göre çeşitli sermaye piyasası araçlarından oluşan ve portföyü işletmek amacıyla kurulan mal varlığıdır.
Yatırım Kredisi	Firmaların yatırım ihtiyaçlarının karşılanması ve bu kapsamda geliştirmeyi tasarladıkları projelerinin desteklenmesi amacıyla dış kaynaklardan temin edilen kredidir.
Yatırım Ortaklığı	Sermaye piyasası araçları ile ulusal ve uluslararası borsalarda veya borsa dışı organize piyasalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek üzere anonim ortaklık şeklinde ve kayıtlı sermaye esasına göre kurulan sermaye piyasası kurumlarıdır.
Yatırım Tamamlama Ekspertizi	Teşvik Belgeli yatırımların gerekli yükümlülükleri yerine getirerek tamamlanıp tamamlanmadığına dair evrak kontrolü ve yatırım yerinde inceleme yapılarak düzenlenen rapordur.
Yatırım Tamamlama Vizesi	Teşvik Belgeli Yatırımların gerekli yükümlülükleri yerine getirerek tamamlandığına dair onay belgesidir.

TERİM	TANIM
Yatırım Teşvik Belgesi (YTB)	Yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkânı sağlayan, 2012/3305 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" kapsamında söz konusu kararın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen belgedir.
Yatırım Teşvik Sistemi	2012/3305 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile yürürlüğe konulan ve yatırımcılara yönelik teşvik imkanları sunan programdır.
Yatırım Yeri Tahsisi	2012/3305 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" kapsamında desteklenen sektörel yatırımlara Yatırım Teşvik Belgesi ile kamu arazisinin tahsis edilmesidir.
Yatırıma Katkı Oranı	Yatırıma katkı tutarının yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak orandır.
Yatırıma Katkı Tutarı	Yatırımların, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla Devletçe karşılanacak kısmıdır.
Yatırımcı	Kar elde etmek, avantaj sağlamak, sermaye birikimini artırmak veya çeşitli dönemlerde gelir elde etmek için çeşitli yatırım araçlarına sermaye koyan kişidir.
Yatırımdan Çıkış	Bir girişimcinin veya yatırımcının, istediği boyutlarda bir yatırıma veya geri dönüşe ulaşmasının ardından girişimi devretmesidir.
Yatırımın Ekonomik Analizi	Yatırıma ilişkin hazırlanan fayda maliyet analizinin ülke ekonomisi açısından incelenmesi yöntemidir. Yatırımın ekonomik analizi geniş kapsamlıdır ve toplumun tamamını incelemeye dahil etmektedir.
Yatırımın Finansal Analizi	Yatırıma ilişkin hazırlanan fayda maliyet analizinin sadece işletme açısından etkisinin incelenmesi yöntemidir. İşletme odaklı olmasından ötürü ekonomik analize kıyasla daha dar kapsamdadır.

TERİM**TANIM**

Yatırımın Geri Dönüş Süresi	Herhangi bir yatırım aracına gerçekleştirilen yatırım sonrası elde edilen gelir veya değer artışı ile yatırım bedelinin geri kazanıldığı toplam süredir.
Yatırımın İç Verimlilik Oranı	Bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen, diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranıdır.
Yatırımın Teknik Analizi	Gerçekleştirilen herhangi bir yatırım aracı için, geçmiş fiyat hareketlerine bakarak, gelecekte oluşabilecek fiyat hareketlerini tahmin edebilme yöntemidir.
Yeminli Mali Müşavir Raporu	3568 sayılı kanunun 2. Maddesinin b fıkrasına göre gerçek ve tüzel kişilere ait işletmelerin muhasebe sistemlerini kurar; finans, mali mevzuat, muhasebe konularında destek veren; belgeye dayalı inceleme, denetim yapan; mali tablo ve beyanname konularında destek olan; yine bu işletmelerin tasdik işlemlerini yapan kişiler olan Yeminli Mali Müşavir (YMM) tarafından hazırlanan rapordur.
Yenilenebilir Enerji	Sürekli devam eden doğal süreçlerdeki var olan enerji akışından elde edilen enerjidir. Yenilenebilir enerji kaynakları güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji, hidrolik enerji, biyokütle enerjisi ve hidrojen enerjisi olarak sıralanabilmektedir.
Yerli Makine ve Teçhizat Listesi	2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar” kapsamında yatırımcının yurtiçinden tedarik etmeyi planlandığı, makine ve teçhizat listesini içeren belgedir.
YOİKK	2001 yılında kurulan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK), iş dünyasını ilgilendiren, yapısal reformların gerçekleştirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmalarını destekleyen, kamu ve özel sektör temsilcilerinden (TOBB, TİM, TÜSİAD, YASED, MÜSİAD, DEİK) oluşan bir platformdur.

TERİM	TANIM
Yola Terk	İmar planlarının gerçekleştirilmesi esnasında taşınmazın mal sahipleri tarafından, bedelli veya bedelsiz olarak, taşınmazın bütününe ya da bir bölümünün imar planına uygun olarak kamu yararına(yol, yeşil alan, park vs.) bırakılması işlemidir.
Yüklenici	Başkası için yapı ve ticaretle ilgili bir işi yapmayı üstüne alan kimsedir.
Yüksek Teknolojili Yatırım	Yüksek teknoloji gerektiren mikroelektrik, bilgisayar, iletişim araçları, makine ve robot, uzay araçları, bilimsel ve hassas aletler, tıbbi ve biyolojik bileşikler ve ileri malzeme içeren özellikli kimyasallar gibi ürünlerin üretimini içeren yatırımlardır.

TERİM

TANIM

Zeyilname

Kamu kurumları ile yürütülen çalışmalarda değişiklik, ilave, iptal gibi durumlarda düzenlenen belgedir. Ekonomik, sosyal, hukuki vb. sebeplerle değişen koşullara uyum sağlamak üzere düzenlenmektedir.

KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar
Bulvarı (Eskişehir Yolu 7.Km) 2151. Cad No:154/A
06530 Çankaya /ANKARA

T: (+90) 444 61 00

F: (+90) 312 219 67 38

E-posta: info@sanayi.gov.tr
www.kagm.sanayi.gov.tr